

АТОМНИК України

№39 (878) 28 вересня 2017 року

Заснована 1 грудня 2000 року

ГАЗЕТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ

ПРАЦІВНИКІВ АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

СИЛА КОЛЕКТИВУ — В ЄДНОСТІ

Упорная борьба за право работать

Такой процедуры продления спецразрешений на использование недр не помнят, наверное, даже старожилы Восточного ГОКа. Три месяца длилась упорная борьба за право работать. 23 августа комиссия Госгеонедр наконец-то приняла положительное решение (об этом сообщал «Атомник Украины» в №36). Хронологию событий редакции рассказал председатель профкома ГП «ВостГОК» Борис Филиппов.

— В начале этого длительного процесса были определенные надежды, звучали обещания, что все будет нормально. Но когда Кропивницкий горсовет не смог собрать сессию, где должен был рассматриваться вопрос согласования предприятия горного отвода, стало ясно, что в ситуацию нужно вмешиваться профсоюзу.

Наши первые акции были запланированы в Кропивницком в день проведения сессий городского и областного советов. Информация о том, что на площадь перед горсоветом готовы выйти полторы тысячи работников Ингульской шахты, оказала решающее значение на принятие положительного решения. На областном уровне вопрос решился также положительно. А затем возникла проблема продления срока действия спецразрешений на разработку наших трех месторождений.

На этот раз центр принятия решений переместился в Киев. И снова вначале были надежды, что государственный орган с пониманием отнесется к данному вопросу, проникнется судьбой госпредприятия, наполнением бюджета, в конце концов, благополучием людей. Но, к сожалению, мы увидели, что это далеко не так. Элементарный, казалось бы, вопрос решался практически два месяца. Тем более непонятна си-

туация и потому, что наше предприятие более 65 лет занимается отработкой урановых месторождений.

Когда мы увидели, что идет затягивание процесса, стало понятно: необходимо подключиться коллективу к решению проблемы. Мы провели несколько акций протеста. 11 июля 100 представителей Смолинской и Ингульской шахт пикетировали Министерство экологии. Заместитель министра сказал, что они свою задачу выполнили, теперь решение должны принимать в Госгеонедрах. От Минэкологии мы переехали под стены здания Геонедр, где встретились с и.о. председателя службы О.В. Кирилюком. Он уверил нашу делегацию, что все в порядке, и буквально через три дня вопрос будет рассмотрен и решен на комиссии. На 20 июля было назначено ее заседание, которое не состоялось ввиду отсутствия кворума.

С этого момента пошел непонятный процесс затягивания принятия решения. Мы провели аналогичную акцию и 14 августа перед Госгеонедрами в день проведения заседания комиссии. Но, к сожалению, заседание опять не состоялось в связи с отсутствием кворума. С помощью народного депутата Д. Линько мы смогли пройти в здание и увидели несостоятельность и неуправляемость процесса. (Окончание на 2-й стр.)

АТОМНИЙ ЮБИЛЕЙ

Дорогі спільнани!

26 вересня виповнилося 40 років від дня введення в дію на Чорнобильській АЕС першого в Україні атомного енергоблока.

Після аварії 1986 року з Чорнобильською АЕС пов'язані сумні асоціації. Але ЧАЕС — це не тільки місце трагедії. 26 вересня 1977 року, із запуску першого чорнобильського енергоблока, почалася ера атомної енергетики в Україні. За роки, що минули, атомники довели здатність самовіддано і натхненно працювати, а в тяжкі часи катастрофи на ЧАЕС — мужньо долати її наслідки. Сьогодні ніхто не ставить під сумнів перспективи розвитку атомної енергетики, яка виробляє біль-

ше половини української електроенергії, має значний потенціал у розв'язанні енергетичних проблем держави. Щиро вітаю всіх атомників з ювілеєм, бажаю міцного здоров'я, родинного благополуччя, добробуту, злагоди, миру, невичерпної життєвої енергії. Ваш високий професіоналізм, знання, відданість справі заслуговують шани і вдячності людей.

Нових трудових звершень вам, натхнення та успіхів у розв'язанні проблем, що стоять перед вітчизняною атомною енергетикою.

Голова Атомпрофспілки України Валерій МАТОВ

40 років тому 1-й енергоблок ЧАЕС був увімкнений у мережу

26 вересня 1977 року о 20 годині 19 хвилин був увімкнений в мережу 1-й енергоблок Чорнобильської АЕС.

Однак до початку генерації електрики та підключення АЕС до загальної мережі було зроблено дуже і дуже багато.

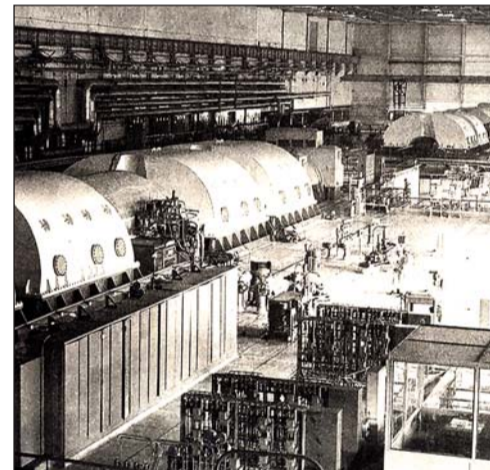
Ще в 1966–1967 роках після обстеження спеціальною комісією 16 населених пунктів у Київській, Вінницькій та Житомирській областях, у Чорнобильському районі Київської області поблизу села Копачі, за 18 км від районного центру — м. Чорнобиль, на землях, визначених як малопродуктивні для сільського господарства, було призначено місце будівництва енергоблоків атомної станції.

Нова станція мала забезпечувати світлом 27 областей Української РСР, а також Ростовську область. Майданчик вибирали з урахуванням того, що оптимальний радіус подачі електроенергії повинен становити 340–350 кілометрів.

На будівництво виділили 1530 га землі. Передбачалося, що проммайданчик АЕС буде розташований на лівому березі р. Прип'ять, яка стане джерелом підживлення замкнутої оборотної системи технічного водопостачання АЕС, основною спорудою якої є ставок-охолоджувач.

До квітня 1986 року — при запуску 4 енергоблоках — станція виробляла 4000 МВт на місяць. Після запуску 5-го і 6-го енергоблоків, добудувати які завдала аварія, повинна була бути досягнута цифра в 6000 МВт.

Всього за доаварійний період 4 блоки станції виробили 150,2 млрд кВт-годин електроенергії. Після аварії розглядалося питання не тільки доцільності експлуатації 1–2 енергоблоків і відновлення 3-го енергоблока, а й можливості подальшого будівництва III черги Чорнобильської АЕС (5–6 енергоблоків). Втім, навіть без добудованої III черги після аварії Чорнобильська АЕС з трьома діючими

ми блоками виробила електроенергії більше, ніж до катастрофи — 158 млрд кВт-годин.

15 грудня 2000 року Україна ухвалила рішення про остаточне закриття Чорнобильської АЕС.

1 ЖОВТНЯ — ДЕНЬ ВЕТЕРАНА

Памятный знак в честь горняков всех поколений

В микрорайоне Школьный Кропивницкого торжественно открыт памятный знак, установленный в честь работников всех поколений Ингульской шахты и по случаю 50-летия подразделения.

Идея создания знака принадлежит ветеранам-горнякам, и вынашивалась она в течение четырех лет. В рабочую группу, которая занима-

лась вопросами изготовления и установки знака, вошли члены совета ветеранов и инвалидов Ингульской шахты — Павел Семич, Александр Пенчуков, Борис Шумихин (председатель). Но, как обычно у нас бывает, на пути идеи стала бюрократия. Долго не могли определиться с местом и выделить землю под строительство комплекса. Микрорайон Школьный был выбран не случайно. Именно здесь массово проживают ветераны и работники шахты. Финансовую поддержку в реализации проекта оказал директор Ингульской шахты Равиль Аглиулин. Стела выполнена из цельной глыбы красного гранита весом около 15 тонн, символизирующей мощь урановой промышленности и силу духа горняков. В центре камня помещена доска, на которой написаны такие строки:

Брать уран не каждому доверяют,
Кожна думка й кожна крапля поту,
Як молитва і одвічна віра
У святу, хоча й важку роботу.

Почетное право открыть памятный знак было пре-

доставлено директору Ингульской шахты Равилу Аглиулину и председателю профкома подразделения Анатолию Кулинке. На торжественном мероприятии чувствовали активистов ветеранского движения шахты: Вере Васильевне Гребенюк присвоено звание «Почетный ветеран труда ГП «ВостГОК», а Иван Иванович Девлях награжден Почетной грамотой ГП «ВостГОК». Ветераны Ингульской шахты взяли на себя обязательства ухаживать за этим комплексом. Его озеленение запланировано на весну. Теперь на этом месте будут проходить все торжественные мероприятия, которые организовывает совет ветеранов шахты.

Татьяна КОРСУНОВСКАЯ,
фото Бориса ШУМИХИНА

(Информация по теме — на 2-й стр.)

1 ЖОВТНЯ — ДЕНЬ ВЕТЕРАНА

Пенсионеры? Нет. Спортсмены!

В Совете ветеранов ОП ЮУАЭС наградили 28 активных пенсионеров-спортсменов, из которых 10 — женщины. Все они — постоянные участники и призеры спартакиады Южноукраинской объединенной организации профсоюзов (ЮООП). Вручение почетных грамот и денежных премий было приурочено ко Дню физкультуры и спорта.

Инициатива председателя Совета ветеранов Николая Сидорова нашла большую поддержку у активистов организации и в будущем, возможно, станет ее доброй традицией. На торжественном вручении грамот общим лейтмотивом напутствия спортсменам стало пожелание крепкого здоровья для дальнейших побед.

Члены Совета ветеранов ОП ЮУАЭС — бывшие работники энергогенерирующего предприятия. Выйдя на заслуженный отдых, они не остались в стороне от жизни 7-тысячного коллектива атомщиков и продолжают принимать в ней активное участие.

Одно из направлений социализации старшего поколения — пропаганда здорового образа жизни, участие в спартакиаде ЮООП. Команда ветеранов ОП ЮУАЭС успешно выступает в 7-ми из 16 видов спорта. Только в нынешнем году золото завоевали Мария Бах (настольный теннис), Лидия Сухина (шахматы) и Антонина Дьяченко (спортивное ориентирование). На вторую ступеньку пьедестала поднимались пенсионеры-спортсмены Алла Погодина и Александр Марков (спортивное ориентирование), Николай Устьянцев (шахматы). Бронзовую медаль в копилку команды ветеранов ОП ЮУАЭС принесли Зоя Калько (шашки), Андрей Мартынов (плавание), Григорий Дьяченко (спортивное ориентирование) и Василий Бордюжа (настольный теннис).

В планах пенсионеров — участие в зимних видах спорта спартакиады, а значит, и новые победы.

Всегда готов подать руку помощи

Живет в нашем городе хороший человек — Петр Алексеевич Жежер, ветеран труда, член Желтоводского совета ветеранов, руководитель группы пресс-службы. Как никто другой он знает, как строился город Желтые Воды.

После окончания строительного профтехучилища работал на строительстве ЦФУ (ныне ГМЗ). Его первые кирпичи — это угол здания ЦНИЛ. Потом Петр служил в армии в пограничных войсках. После армии работал на проходке ствола шахты «Глубокая», затем в строительном управлении на ВостГОКе, в Смолино, учился в институте и снова на ГМЗ, где занимал должности начальника ремонтно-строительного участка и инженера по техническому надзору зданий и сооружений.

В свое время он помогал в строительстве объектов социально-бытовых и культурных направлений нашего города. В жилом доме, построенном силами ГМЗ, Петр Алексеевич живет и сейчас.

Петр Жежер умело соединял текущую работу с активной общественной деятельностью. Двадцать лет подряд (пять созывов) избирался депутатом Желтоводского городского совета.

По его инициативе в городе построена агитплощадка, создан идеологический совет по месту жительства, общественный суд чести и выполнено много других депутатских дел. Пять созывов депутатства говорят о доверии к Петру Алексеевичу, о его высоком чувстве долга, человечности, о том, что он готов всегда подать руку помощи.

После выхода на пенсию Петр Алексеевич начал активно работать над имиджем городской ветеранской организации, налажив связи с местными СМИ. Благодаря его настойчивому труду, врожденному таланту журналиста, о деятельности ветеранской организации знает весь город. Мало сказать, что Петр Жежер имеет журналистский талант, это его стихия, его жизнь, захватывающая и воплощающая в строках исторические события, образы, оставляющие в памяти людей мгновения прошедших дней, лет. Как факт подтверждения этого нам рассказывают фото, где Петр Жежер с блокнотом в руках делает очередную запись для своих статей, которых не сосчитать. Он участвовал в создании книг «Уран Украины», «Уран и Люди», «Смеемся вместе», «Город нашей мечты и надежд».

Сегодня Петр Алексеевич активно помогает в военно-патриотическом воспитании молодежи, а ветеранам войны и труда — в решении вопросов социальной защиты и обеспечения.

Ангелина БРЕУС

СИЛА КОЛЕКТИВУ — В ЄДНОСТІ

Упорная борьба за право работать

(Окончание.
Начало на 1-й стр.)

Позже в отдельных СМИ вину срыва работы комиссии попытались переложить на нас, якобы из-за пикета четыре чиновника побоялись заходить в здание, опасаясь быть там заблокированными. Хотя никаких экстремистских действий с нашей стороны не было, люди мирно стояли с плакатами и скандировали: «Лицензию! Работу!»

Вслед за этим на одном сайте появилась статья, в которой автор попытался во всех смертных грехах обвинить коллектив и специалистов нашего предприятия, но никак не бездеятельность госслужбы. Было принято решение 18 августа провести пикетирование здания Кабинета Министров Украины. Мы предполагали, что можно будет решить вопрос специальным решением Кабинета, минуя Геонедра. Это была наша самая масштабная акция протеста, в которой приняли участие около 400 работников со всех подразделений комбината. Акция продолжалась до самого вечера. Активисты стучали касками без остановки, сменяя друг друга. К сожалению, Кабмин не принял решение, на которое мы рассчитывали. Как нам объяснили, оно не имело бы законной силы и в дальнейшем могло быть оспорено и отменено в судебном порядке. Мы получили очередные заверения, что на ближайшем заседании комиссии решение все-таки будет принято.

Нужно отметить и нестандартное решение смолинчан. Они провели неформальную акцию: пронесли гроб от шахты до трассы на Умань, на котором было написано «Урановая промышленность».

Должен сказать, что в подготовке и проведении

акций активно участвовали специалисты аппарата ЦК Атомпрофсоюза и лично его председатель В.А. Матов, которые помогли организовать встречи с представителями госструктур разных уровней, направляли им от своего имени обращения и письма. Кроме того, Валерий Алексеевич подготовил обращение в Международную профсоюзную организацию Индастриал, куда входит и Атомпрофсоюз. Очень оперативно от туда было направлено письмо на имя Президента Украины, Премьер-министра, в Верховную Раду. Таким образом, была реакция и международных профсоюзов на ситуацию, сложившуюся на комбинате.

Через пару дней после нашей акции в Киеве с рабочим визитом в Кропивницком был Президент Украины. С помощью губернатора Кировоградской области С. Кузьменко, и.о. генерального директора Ю. Шмелева директором шахт В. Косаренко и Р. Аглиулину удалось встретиться с П. Порошенко. Он пообещал взять решение этого вопроса под личный контроль. Очередное заседание комиссии было назначено на 23 августа. В Киев поехала небольшая делегация представителей Смолинской и Ингульської шахт. В Геонедра прибыл министр Минэнергоугля И. Насалик, начальник департамента ядерной энергетики и атомно-промышленного комплекса Минэнергоугля Г. Плачков, генеральный директор ГК «Ядерное топливо» С. Дробот, главные специалисты комбината во главе с и.о. генерального директора ГП «ВостГОК» Ю. Шмелевым. Минут сорок комиссия опять не могла собраться. Потом наконец-то образовался кворум, и

по нашему вопросу было принято положительное решение.

Нашему предприятию нанесен серьезный экономический урон. Однако понес убытки не только ВостГОК, но и государство в виде недополученных налогов. Сорвано выполнение контракта на поставку нашей продукции, из которой изготавливается топливо для АЭС. Не стоит забывать, что сегодня порядка 60% электроэнергии в общем объеме дают АЭС. И последние три года экономике Украины вытянула именно атомная энергетика, вернее, энергия, выработанная АЭС, которая и по цене самая дешевая.

Надо отдать должное администрации предприятия, что в течение всего времени работники получили практически в полном объеме заработную плату, за исключением небольшого количества человек, выведенных в простой. Остальные были задействованы на разных работах. И коллектив, и профком, и администрация в этом вопросе нашли консенсус.

Наши шахтеры там, в Киеве, были настроены очень жестко, некоторые даже радикально. Если честно, мне и моим коллегам, председателям профкомов шахт, порой приходилось сдерживать наших ребят в попытках перекрытия трасс. У нас были горячие дискуссии с участниками акции, которые и под зданием Геонедра, и под Кабмином предлагали делать бессрочную акцию, разбивать палатки. Мы старались более трезво смотреть на сложившуюся ситуацию, объясняли активистам, что средства могут быть разными, но главное — достижение цели. У нас еще были запасные варианты. Сейчас мы ведем речь о

массовых акциях, которые на слуху у людей. А сколько было обращений в различные инстанции — от местных органов до Президента Украины. Кто-то правильно подметил: не осталось ни одного чиновника в Украине, который бы не знал о ситуации на ВостГОКе. Мы старались привлекать средства массовой информации, как региональные, так и центральные. К сожалению, в СМИ наша проблема была освещена только вскользь. Наверное, они не видели в этом сенсации, хотя снимало нас много каналов.

Я с огромным уважением и благодарностью отношусь к работникам, которые принимали участие в акциях протеста. Это очень тяжелая работа, если можно так сказать. Ехать чаще всего приходилось ночью, а потом находилось целый день на жаре в эмоциональном напряжении, без обеда, и в этот же день возвращаться домой.

Да еще и с таким отношением чиновников к ним. Ребята четыре часа стучали касками по металлическим ограждениям, создали сильный шумовой эффект. Думали, что достучимся до чиновников, но, увы, к нам так никто и не вышел. Это накладывает негативный отпечаток на отношение людей к органам власти. Все мы получили достаточно большой опыт в проведении таких акций — и профсоюзная организация, и весь коллектив предприятия. Если в будущем нас кто-то попытается опять протеснить, трудовой коллектив ВостГОКа готов более оперативно включаться в решение проблем любыми доступными и законными методами.

Подготовила
Татьяна КОРСУНОВСКАЯ,
фото на 1-й стр.
Николая ВАРЧИНОГО

ПОВІДОМЛЯЄ ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ З УПРАВЛІННЯ ЗОНОЮ ВІДЧУЖЕННЯ

Міжнародна місія МАГАТЕ: рекомендації зі зняття ЧАЕС з експлуатації

На Чорнобильській АЕС завершився семінар МАГАТЕ, основна місія якого надати допомогу Чорнобильській АЕС у розробці «Програми наукової підтримки зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС» — документа, що забезпечує комплексний підхід до вирішення усіх технічних і технологічних проблем у процесі зняття з експлуатації.

У семінарі взяли участь спеціалісти Чорнобильської АЕС, фахівці регулюючого органу України, НАЕК «Енергоатом», співробітники вітчизняних наукових організацій, а також профільні експерти з Франції, Словаччини та Литви.

Під час семінару учасники обговорили пробле-

ми організації наукового супроводу процесу зняття ЧАЕС з експлуатації та ознайомилися з литовським, словацьким та французьким досвідом у цій сфері. Крім того, експерти визначили області робіт при знятті з експлуатації,

які вимагають наукової підтримки, а також розповіли про використання інноваційних технологій у знятті атомних об'єктів з експлуатації.

За результатами місії буде вироблено низку рекомендацій для оптиміза-

ції процесу зняття ЧАЕС з експлуатації. Очікується, що наукові організації, які беруть участь у семінарі, у майбутньому долучаться до розробки та реалізації «Програми наукової підтримки зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС».

29 років, щоб переробити усі рідкі радіоактивні відходи

На сьогодні на Чорнобильській АЕС накопичено близько 20 000 кубометрів рідких радіоактивних відходів (далі — РРВ), які нині зберігаються у ємностях двох існуючих сховищ.

За попередніми розрахунками спеціалістів Чорнобильської АЕС визначено, що на переробку всіх накопичених РРВ на спеціальному заводі знадобиться приблизно 29 років, при цьому очікувана кількість отриманих упаковок РРВ становитиме понад 303 тисячі, з яких більша частина буде отримана від переробки кубового залишку (далі — КЗ). Упаковки з РРВ підлягають захороненню у спеціально обладнаному приповерхневому сховищі твердих радіоактивних відходів на комплексі виробництва «Вектор», яке розраховано на прийом упаковок РРВ від заводу з переробки РРВ у кількості лише 70 тисяч.

Схема поводження з РРВ, що зараз існує на ДСП ЧАЕС, передбачає переробку накопичених РРВ на заводі з переробки рідких радіоактивних відходів (ЗПРРВ), який знаходиться на етапі завершення будівництва, і в грудні цього року його заплановано ввести в експлуатацію.

Окрім вказаних проблем, ЧАЕС також знаходиться в пошуку економічно виправданих сучасних методів поводження з радіоактивно забрудненими водами, значні обсяги яких щорічно поповнюються. Для вирішення комплексу проблем у серпні 2017 року було укладено договір на створення пілотної установки зі проведення випробувань маловідходної технології переробки РРВ на кубовому залишку та радіоактивно забруднених водах ДСП ЧАЕС.

Профспілки відповідно до Конституції України є єдиними організаціями, яким делеговано право на захист прав та інтересів трудящих!

АТОМНИЙ ЛІТОПИС: ПРО МИНУЛЕ З ПОГЛЯДОМ У МАЙБУТНЄ

ЗАВОД №906

История производственного объединения «Приднепровский химический завод»

(Продолжение. Начало в №36)

Правительство страны, учитывая перспективы развития атомной промышленности и энергетики, приняло решение о строительстве второго комплекса по производству ядерно-чистого циркония на базе ПО ПХЗ.

Наличие в г. Вольногорске Днепропетровской области самого большого месторождения высококачественного циркония создало предпосылки для организации принципиально нового производства ядерно-чистых циркония и гафния по новой безотходной фторидно-кальцийтермической схеме для нужд атомной энергетики. Опытное промышленное производство циркония и гафния было успешно введено в эксплуатацию и достигло 50% потребности АЭС Украины. Это производство было создано с применением высокоэффективного технологического оборудования, центростремительных экстракторов, вакуумных печей и электродуговых установок, новейших в гидрометаллургии и металлургии.

Действующие подобные производства были созда-

Создание новейших многотонных производств по самым современным технологиям потребовало создания комплекса ремонтных цехов, способных поддерживать работоспособность завода на стабильном уровне.

Энергохозяйство завода возглавили опытные специалисты — Сидоренко В.М., Оленченко Г.А., Калинин И., Никоненко В.Н., Слуцкий В.М., Лазаренко В.Н., в 80-е годы был построен новый электроцех.

Ремонтно-механическую службу создавали Лосев В.Н., Сулимов Г.А., Скрипкин А.И., Самсонов М.Ф., Черный Н.Ф., в 1982 году РМЦ возглавил воспитанник завода, прекрасный специалист и руководитель Марин В.В., который создал вместе с коллективом высокого уровня машиностроительное производство нестандартного технологического оборудования. Фактически был заново построен современный машиностроительный завод для нужд всей отрасли, площадью 17 тыс. кв. м.

Службу КИПиА создавали опытные специалисты Рундель Э.Н. и Персиянов В.И.,

рений ЗАО ДЗМУ, работающее на низкосортных фосфоритах Северной Африки, всего 2-3 мес. в году, из-за кризиса в экономике и в сельском хозяйстве. Осталось в государственной собственности циркониевое производство, которое было остановлено и вошло в состав ГП ВостГОК, составив единый промышленный комплекс по производству компонентов ядерного топлива. Имея собственное циркониевое сырье в 60 км, министерство не построило за 26 лет установку по его переработке и сырье по-прежнему является дефицитным и привозным. При этом цирконий и гафний для ядерно-топливного цикла Украины не выпускается с 2002 года.

ПО ПХЗ за время своего существования прошло путь от примитивных технологий переработки урана с большой долей ручного труда до современных наукоемких, высокоавтоматизированных химико-металлургических производств, где выпускалась стратегическая для страны продукция. Опыт завода уникален и вряд ли будет повторен.

Так, выпуск урана вырос с 40 тонн до 2,5 тыс. тонн в год, что полностью удовлетворяло потребности Украины в ядерном топливе. При этом были переработаны все известные виды урановых руд и уранового сырья с сопутным извлечением ценных компонентов, что является большой редкостью для атомной промышленности. Завод выпускал более 100 видов продукции, фактически это был комбинат, состоящий из пяти заводов по производству закиси-оксида урана, ионообменных смол, циркония и гафния, по переработке апатита и фосфоритов с получением фосфорных удобрений, драгоценных металлов и редкоземельных элементов. Украина стала второй страной в мире после США по мощности выпуска гафния.

Сегодня Украина импортирует ядерное топливо для АЭС, в том числе изделия из циркония, цена 1 ТВС выросла с 250 тыс. до 1,0 млн долларов. Министерство топлива и энергетики Украины «успешно» осуществило банкротство и ликвидацию ГНПП «Цирконий» и фактически не защитило и не хочет защищать коренные интересы предприятий атомной промышленности, делая ставку на импорт из США и РФ. Мудрая и правильная техническая государственная политика состоит в защите национальных интересов, но, видимо, это категория будущего, если предприятия от него доживут. Финансовые ресурсы на развитие циркониевого производства не выделялись более 15 лет.

История ПО ПХЗ с 1949-го по 1991 годы является успешным примером решения стратегически важных для государства задач по выпуску качественной продукции мирового уровня, созданию высокоэффективных рабочих мест. Численность предприятия выросла с 573 человек в 1948 году до 16,5 тыс. в 1991-м. Оно создало в Днепродзержинске свой город, который содержался за счет прибыли предприятия. Медицинское обслуживание выполняла МСЧ-61 4-го ГУ Министерства здравоохранения, самое эффективное лечебное учреждение города и области, республики и страны. Столовые,

рестораны и магазины обслуживали всех трудящихся города, жилой и социально-бытовой фонд завода на правом берегу составлял 50% городского. СК «Прометей» был лучшей спортивной базой республики, принимая детей и юношей всего города, подготавливая спортсменов олимпийского резерва. Вклад ПО ПХЗ в развитие города трудно переоценить, но многие забыли об этом.

Период с 1992-го по 1998 год стал суровым испытанием для коллектива завода, от которого мало что зависело.

В 1992 году после разрыва хозяйственных связей с республиками бывшего СССР остро встал вопрос конверсии уранового и редкоземельного производства, производства аммофоса, которые играли в экономике завода ключевую роль.

Благодаря инициативе руководства завода и специалистов впервые в Украине началось внедрение переработки отходов обогащения марганцевых руд области, которое завершилось выпуском высококачественной окиси марганца для производства ХИТ, нитрата марганца. К сожалению, страна не имела внутреннего рынка их потребления и это производство было закрыто. Достаточно остро встал вопрос о переработке золотосодержащих руд Мужиевского и Бобриковского месторождений Львовской и Луганской областей, так как золотого запаса Украина не имела. Промышленные испытания прошли успешно, было получено 40 кг чистого золота и 200 кг серебра. Однако отсутствие промышленной добычи золотосодержащих руд остановило и этот проект. Государство не смогло пустить в эксплуатацию Бобриковское и Сергиевское месторождения золота и новая технология оказалась невостребованной.

Промежуточными производствами на заводе стали выпуск натриевой селитры, тринатрийфосфата и катализаторной массы СНК, которые обеспечили внутренний рынок Украины, но экономику завода не решились.

За все время было выпущено до 12 млн тонн фосфорных удобрений. Выпуск натриевой селитры вырос до 60 тыс. тонн в год, алюмо-аммонийных квасцов — до 160 тыс. тонн в год, полиакриламида — до 700 тонн в год. Это были единственные производства в стране. Уникальные технологии по переработке РЗЭ, обогащенных среднетяжелой группой, были также единственными в отрасли, они позволяли получать красный люминофор, алюмо-иттриевые гранаты, постоянные магниты на основе неодима и приземидима, катализаторы для крекинга нефти, лигатуры для получения литейного высокопрочного чугуна. Впервые в стране было пущено производство по переработке золота и вторичных ДМ, платины, палладия, но министерство и здесь «успешно» провело его банкротство и ликвидацию.

А.П. МУХАЧЕВ,
председатель
объединенного Совета
ветеранов ПО ПХЗ,
лауреат Государственной
премии Украины,
ветеран атомной
промышленности,
кандидат
физико-математических наук
(Окончание следует)

ОЗДОРОВЛЕННЯ СПІЛЧАН

На РОК «Біле озеро» — ОКСАМИТОВИЙ СЕЗОН

За літній сезон-2017 на реабілітаційно-оздоровчому комплексі Рівненської АЕС «Біле озеро», що на території Рівненського природного заповідника, води якого славляться своїми цілющими властивостями, оздоровилось майже 4 тисячі відпочивальників з різних регіонів України, з яких 2740 — це рівненські атомники та члени їх сімей. І сьогодні кількість бажаючих насолодитися красою озера та відпочити на його мальовничому узбережжі не зменшується, тож на Білому озері триває оксамитовий сезон.

Традиційно оздоровчий сезон на Білому озері розпочався у червні. Аби забезпечити відпочивальників комфортними умовами, напередодні на базі комплексу покращено стан будинків, розібрано догробуд, колишній буфет переформатовано в інтернет-кафе з безкоштовним доступом до Wi-Fi, в ідальні встановлено кондиціонери, розширено пірс та територію пляжу зі зведеними сонцезахисними навісами.

Цьогоріч комплекс став популярним місцем для масових культурних та спортивних заходів, які реалізувалися за підтримки генерального директора та першої профспілкової організації Рівненської АЕС. Зокрема, у червні 150 атомників-велюлюбителів взяли участь у третьому щорічному велопробізі «Вараш – РОК «Біле озеро», яким було відкрито сезон відпочинку.

Упродовж чотирьох липневих днів на фестивалній галявині Білого озера проходили масштабний захід — традиційний Всеукраїнський молодіжний мистецький соціально-екологічний форум «Біле озеро», який під час вікенду спортивних розваг, смачної їжі та запальних виступів талановитих виконавців об'єднав поціновувачів екотуризму з усієї країни.

У серпні ювілейний V Міжнародний турнір «Біле озеро» з плавання на відкритій воді, присвячений Дню Незалежності України, зібрали понад 140 найсильніших плавців з різних куточків України, а також Молдови, які змагались за звання кращого серед спортсменів категорії «Мастерс». Крім того, перлина Полісся стала фінішним пунктом найграндіознішого спортивного івенту всеукраїнського формату — веломарафону «100Веломарат» за участю півтори сотні професіоналів та аматорів велоспорту.

За літо-2017 на березі блакитного плеса оздоровилось та відпочило понад 1100 дітей атомників, частина яких стала учасниками двох літніх таборів. Для них творчими працівниками Палацу культури (ПК) та викладачами спорткомплексу «Ізотоп» Рівненської АЕС була організована насичена оздоровчо-розважальна програма, яка включала: святкові та культурно-дозвіллі заходи, спортивні змагання та турніри, захоп-

люючі конкурси, ігри, квести, майстер-класи, тематичні вечори, дискотеки, прийняття сонячних ванн та водно-оздоровчих процедур. Як розповіла художник керівник ПК РАЕС Оксана Федоренко, маленькі відпочивальники були залучені до змагань з міні-футболу, пляжного футболу, стрітболу, настільного тенісу, легкої атлетики та плавання, пізнавальних майстер-класів з хореографії, декоративно-ужиткового та драматичного мистецтва.

Традиційно на Білому озері були проведені розважальні заходи до Дня захисту дітей, свята Івана Купала, Дня Нептуна та Дня Незалежності України. Одним із незабутніх та феєричних дійств для юних гостей курорту видався карнавальний фестиваль «Аніматор шоу-2017», вперше організований та проведений працівниками ПК РАЕС наприкінці серпня. Під час фестивалю дітям розважали профі анімації з Рівного, Дубна, Костополя та Вараша цікавими конкурсами, вікторинами, майстер-класами і справжніми фокусами.

За словами начальника управління соціальних об'єктів (УСО) РАЕС Володимира Ткачука, керівництво Рівненської АЕС продовжує ініціативу осучаснення комплексу РОК «Біле озеро» та робить усе можливе для покращення умов відпочинку. Завдяки активному сприянню генерального директора РАЕС та злагодженій роботі колективу УСО на сьогодні сім'ї рівненських атомників та гостей з інших областей України мають можливість пройти якісну реабілітацію та оздоровлення.

Кількість відпочивальників на базі комплексу з кожним роком лише зростає. Порівняно з минулим роком дохід РОК «Біле озеро» зріс на 200 тис. гривень за оздоровчий сезон. Наразі загальна сума прибутку становить 1 млн 929 тис. гривень. Також про те, що база розвивається і набуває популярності, свідчить значна кількість позитивних відгуків в інтернеті та схвальних сюжетів ЗМІ. Тож сезон відпочинку продовжимо до кінця вересня і всі охочі мають можливість насолодитися мальовничою красою найчистішого озера Полісся та подихати свіжим повітрям соснового лісу.

Первый слиток циркония

ны в США и СССР более 50 лет назад, они морально и физически устарели, не соответствуют современным экологическим требованиям. Украинское производство циркония было основано на самых современных, технологически и энергетически эффективных процессах, оно может работать на отечественном сырье, выпуская самую чистую в мире продукцию. Не вина завода, что с 1992 года развитие нового производства, несмотря на то, что его продукция прошла полный цикл радиационных технологических испытаний на Ново-Воронежской и Ленинградской атомных станциях, было прекращено правительством Украины.

В 1988 году было получено решение ГКРП СССР о производстве изделий из украинского циркония для ВВЭР-440, которое до сих пор никого не интересует.

В области производства урана было внедрено эффективное оборудование, пульс-колонны с насадкой КРИМЗ, которые позволили переработать концентраты «желтого песка» после подземного выщелачивания урана (ПВУ) в странах Восточной Европы. Для сорбции урана в 1976 году были разработаны и успешно внедрены новые сорбенты ТВЭкс — ТБФ, ДИОМ, ДиЭГФ, которые имели лучшие свойства, чем анионит АМП. Этот опыт может пригодиться для переработки урана на ГП ВостГОК, после второго внедрения ПВУ. Мощности уранового производства возросли до 3,4 тыс. тонн в год и стали крупнейшими в СССР.

которые успешно внедряли системы КИПиА и АСУТП на всех производствах завода. В 80-е годы был построен новый цех КИПиА.

Организацией проектирования и строительства новых производств и реконструкцией действующих, поставками оборудования и материалов, работой с подрядными организациями занимались в разное время руководили Павлов В.А., Денисов В.М., Шилов А.И. Строительством выполнялось инженерными войсками Минсредмаша и вольнонаемными Управления строительства (с мощностями на уровне треста) под руководством Губаренко Е.М.

Ремонтный комплекс позволял готовить кадры рабочих специальностей для основных цехов и трудоустроить тех, кто не мог работать в урановом производстве по состоянию здоровья.

Грамотная техническая политика руководства позволила создать привлекательные социальные условия, в результате текучесть кадров снизилась до 0,1%.

Многие специалисты и рабочие были отмечены орденами и медалями, а директор награжден орденом Трудового Красного Знамени и Знаком Почета.

После распада СССР начались серьезные испытания коллектива завода на прочность, так как рыночная экономика перестала быть плановой, а поддержка государства исчезла.

ВСЕСВІТНІ ІГРИ НЕСКОРЕНИХ У ТОРОНТО

Ще не вмерла України ні слава, ні воля...

Проводи Національної збірної до Канади у столичному Будинку офіцерів

Під час тренувань на столичному стадіоні «Спартак». На фото ліворуч — офіцер Національної поліції Сергій ТОРЧИНСЬКИЙ, який завоював першу нагороду — бронзову медаль у легкоатлетичних змаганнях. На фото праворуч — капітан національної збірної Олександр ПИСАРЕНКО. Він завоював золото у веслуванні на тренажерах

Вони — переможці!

Їх проводжали до Канади як героїв у столичному Будинку офіцерів і як героїв зустрічали у Торонто. А вони і є герої!

Упродовж тижня ми вболіваємо за наших Нескорених! І не так вже й важливо, скільки медалей вони здобудуть. Важливо те, що приїхали до Канади ці сильні духом люди з країни, яка воює нині з однією з найбільших армій світу, стримує проникнення у глибоку Україну сепаратистської нечисті. Вони віддали своє здоров'я, але не втратили спрагу до життя, до боротьби за нього.

З капітаном української національної збірної Олександром Писаренком вдалося поспілкуватися напередодні вильоту команди до Канади. Саме проходили тренування на київському стадіоні «Спартак». Він розповів про те, як відбувалися регіональні відбори в команду Нескорених, що пройшли у Києві, Львові та Одесі, як на перших загальних зборах його одногосно обрали капітаном. І за життєвим досвідом і за віком він, 46-річний майор, деяким хлопцям у батьки годиться. І хоч називають Олександра Батею, позивний він має Хаджі. Взяв такий, бо свого часу здійснив паломництво по святих місцях. Власне, хаджі з арабської означає паломник.

До війни з Росією він проходив службу в одному з елітних українських підрозділів. За його плечима — бойові дії в Іраку, де зазнав тяжких поранень. Та незважаючи на це, у 2014 році зумів створити добровольчий батальйон «Січ», серед бійців якого були і молоді та необстріляні хлопці з Майдану. «Створити батальйон — це не просто зібрати людей, треба їх навчити, оформити всі необхідні папери, — каже Олександр. — Зібралось 70–80 осіб, їх відразу хотіли відправити на передову. Я був категорично проти, мої люди тренувалися лише на макетах. Ми

попросили для тренувань два місяці, добрали необхідну кількість людей, «вибили» зброю, бо якби поїхали з одними автоматами і пістолетами, то загинули б у першому ж бою».

Зі своїми побратимами Олександр Писаренко пройшов Слов'янськ, Писки, Авдіївку, Курахово, Сватове. Серед загиблих — лише один боєць. І поранених мало. Бо навчені були бійці. Вони донині вдячні йому, телефонують, радяться...

До змагань з легкої атлетики Олександра тренували брати Вірастюки — Василь і Роман, вони обоє починали спортивну кар'єру зі штовхання ядра. А ще капітан команди бере участь у змаганнях з веслування, років 20 тому займався цим видом спорту. У кожного є шанс гарно виступити, хоча тренуватися хлопці почали лише з березня. Окрім змагань з легкої атлетики (біг та штовхання ядра), веслування, наші хлопці беруть участь у поєдинках з пауерліфтингу, велоспорту, стрільби з лука, плавання. Удачі усій нашій українській команді Нескорених на змаганнях у Торонто!

Людмила ГАП'ЮК,
фото автора
Коли номер газети готувався до друку, на рахунок нашої збірної Нескорених було шість нагород — три золоті, одна срібна та дві бронзові медалі.

ЗА ПІДТРИМКИ СОЦІАЛЬНИХ ПАРТНЕРІВ

«Гепард» — чемпіон

Под егидой Энергодарской федерации парусного спорта прошла традиционная регата крейсерских яхт на Кубок Запорожской АЭС. Соревнователья прибыло 37 яхт из Запорожья, Харькова, Кривоого Рога, Николаполя, Днепра и др.

В торжественной обстановке с началом соревнований яхтсмены поздравили председателя городской федерации парусного спорта Виктор Полихранов, председатель профсоюзного комитета ЗАЭС Николай Захаров, генеральный директор Атомэнергомаша Александр Маслюков.

«В 16-й раз побороться за Кубок ЗАЭС к нам прибыли яхтсмены со всей Украины. Благодаря поддержке администрации и профсоюзного комитета Запорожской АЭС в городе развивается парусный спорт», — сказал Виктор Полихранов.

Погода в этот раз благоприятствовала. Все энергодарские яхтсмены выступили хорошо. Самой сильной была стартовая группа — тонники «Гепард», «Оса», «Северная Каролина», «Союз».

Абсолютным чемпионом Кубка Запорожской АЭС стала яхта «Гепард», капитан Сергей Турченко.

Оксана ЗАГУСТА

НА ПРИЗИ ГОЛОВИ ПРОФСІЛКОВОГО КОМІТЕТУ ВП РАЕС

Футбольні пристрасті на Білому озері

На РОК «Біле озеро» під егідою організації молоді ППО ВП РАЕС пройшов ювілейний 10-й Кубок Білого озера з пляжного футболу на призи голови профспілкового комітету ВП «Рівненська АЕС».

Заявки на участь цього року подали чотири команди по шість гравців — молодих членів Атомпрофспілки.

Першими зареєструвалися минулорічні чемпіони «Бджоли» у складі працівників цеху теплових та підземних комунікацій, 2-го державного пожежно-рятувального загону з охорони РАЕС, загону відомчої воєнізованої охорони (капітан Андрій Годунок). Ще один учасник — молода, але перспективна команда «Зіверт», основу якої склали працівники реакторного цеху №1 (капітан Олександр Годунок). До речі, більшість гравців «Зіверта» раніше грали в основі «Бджіл». Футболісти продовжують тренуватися разом, але спеціально до Кубка Білого озера сформували дві команди. Жереб випав так, що саме «Зіверт» і «Бджоли» зіграли між собою у півфіналі.

Третьою заявленою командою стала команда хімічного цеху з одноімненою назвою (капітан Володимир Речун). Основу склали хіміки, а підсилили команду працівники енергоремонтного підрозділу. Четверта команда — ФК «Моноліт» (капітан Роман Кузьмін). І це внесло свою родзинку у нинішній турнір, адже футболісти «Моноліта» — працівники ЦТПК, ЦДТАРАВ, ЕРП — є грізними суперниками.

За згодою організаторів і учасників вирішили провести два півфінали (парисуперники визначив жереб), матч за третє місце і власне фінал.

У фінал Кубка Білого озера вийшов «Моноліт» і досвідчена команда «Бджіл». Організація молоді ППО ВП РАЕС транслювала його на своїй сторінці Фейсбук у прямому ефірі. Саме ця гра запам'яталася одним з найкращих голів турніру: гравець «Моноліта» зі своєї половини поля закинув м'яча за спину голкіперу «Бджіл». Футболісти називають такий удар «парашутом». Матч закінчився з рахунком 3:1 на користь команди «Моноліт», яка здобула чемпіонський титул і переможний кубок.

Ексклюзивні кубки за перше, друге та третє місце,

а також грошові нагороди призерам вручили голова профспілкового комітету РАЕС Іван Мельник та голова організації молоді ППО ВП РАЕС Євгеній Бураков.

Іван Мельник тепло привітав усіх учасників та зауважив, що профспілковий комітет й адміністрація станції будуть і надалі підтримувати спортивні ініціативи атомників.

Євгеній Бураков у свою чергу подякував Івану Михайловичу за підтримку, адже вперше Кубок Білого озера пройшов на призи голови профспілкового комітету, а також адміністрації РАЕС. Подякував управлінню соціальних об'єктів станції, які допомогли провести свято футболу на високому рівні.

Іванна КОВБ
Фото Юлії КУЛАЄВОЇ

Відсутність інформації про зроблену профспілковою організацією справу — це відсутність самої справи!

Засновник: Професійна спілка працівників атомної енергетики та промисловості України
Видавець: Редакція газети «Атомник України»

Адреса редакції: вул. Жиланська, 5-б, оф. 5, м. Київ, 01033
Газета «Атомник України»

Головний редактор
Микола ПЕТРИЧЕНКО
Телефон/факс: (044) 590-18-22
E-mail: atomnik@union.kiev.ua
http://www.atomprofspilka.info

Газета виходить щотижня
Індекс — 21766

За точність викладених фактів відповідальність несе автор
Редакція листується з читачами лише на сторінках газети
При передруку посилання на «Атомник України» обов'язкове

Свідоцтво про реєстрацію
КВ №4480 від 21.08.2000 року
Газета віддрукована
у ТОВ «МЕГА-ПОЛІГРАФ»:
04073, м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14.
Тираж 5000